

„Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym w Prabusach”,

Uchwała nr 4
Zarządu Banku Spółdzielczego
z dnia 25.11.2015 r.

w sprawie: weryfikacji „Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym w Prabutach”

§ 1

Zarząd Banku zatwierdza przeprowadzoną weryfikację „Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym w Prabutach”, stanowiącą załącznik nr 1 do Uchwały.

§ 2

Zarząd Banku Spółdzielczego w Prabutach wprowadza „Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym w Prabutach”, stanowiące załącznik nr 2 do niniejszej Uchwały.

§ 3

Jednocześnie tracą moc „Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym w Prabutach”, stanowiące załącznik nr 2 do Uchwały Zarządu z dnia 04.03.2015 r.

§ 4

Uchwała obowiązuje od dnia 25.11.2015 r.

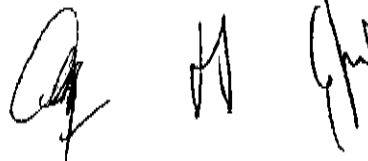
Za uchwałą głosowało.....³.....osób

Przeciw uchwale głosowało.....⁻.....osób

Wstrzymało się.....⁻.....osób

Zarząd

Bank Spółdzielczy
w Prabutach

Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczego w Prabutach przeszły weryfikację niżej wymienionych Zespołów i Komórek, a ostateczna wersja uzyskała niżej wymienione oceny:

Opinia Zespołu ds. procedur bankowych	Pozytywna/Negatywna Uwagi: Pozytywna Pozytywna Pozytywna	Data i podpis: 25.11.2015 25.11.2015 25.11.2015
Opinia Komitetu Zarządzania Ryzykami	Pozytywna/Negatywna Uwagi: Pozytywna	Data i podpis: 25.11.2015v. T. Olszewska 25.11.2015 25.11.2015v. OP.
Opinia Komórki ds. ryzyka braku zgodności	Pozytywna/Negatywna Uwagi: Pozytywna	Data i podpis: 25.11.2015 OP

Prabuty, dnia 25.11.2015 r.

Dotyczy weryfikacji:

- 1) „Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym w Prabutach”

wprowadzonych Uchwałą Zarządu z dnia 04.03.2015 r.

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z § 6 „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Prabutach”, § 12 Uchwały nr 258/2011 KNF z dnia 4 października 2011 r. oraz w celu realizacji zaleceń wydanych po audycie wewnętrznym przeprowadzonym na dzień 30.06.2015 r. Komórka monitorująca i Zespół ds. procedur bankowych dokonali weryfikacji wyżej wymienionej regulacji w celu dostosowania jej do zmian profilu ryzyka Banku i otoczenia gospodarczego, w którym działa Bank.

Weryfikację przeprowadzono pod względem:

- 1) zgodności z przepisami zewnętrznymi,
- 2) spójności z innymi regulacjami wewnętrznymi,
- 3) realizacji zaleceń wydanych po przeprowadzonym audycie wewnętrznym na dzień 30.06.2015 r.

oraz obejmującą następujące elementy:

- 1) dostosowanie regulacji do skali, złożoności i profilu ryzyka,
- 2) przegląd stosowanych metodyk,
- 3) analizę przyjętych scenariuszy przeprowadzania testów warunków skrajnych,
- 4) weryfikacje limitów.

Informacja szczegółowa

Szczegółowe zmiany dotyczą następujących modyfikacji:

- 1) w § 1 ust. 4 zmodyfikowano zapis na treść:
4. Bank odstępuje od monitorowania i ustanawiania limitów koncentracji w dany region geograficzny z uwagi na mały i jednolity teren działania tj. prowadzenie działalności na terenie trzech powiatów – powiat kwidzyński, iławski i sztumski.
- 2) w § 3 pkt 7 zmodyfikowano zapis na treść:
- 7) indywidualnie istotna ekspozycja – ekspozycja, w przypadku której zmiana wartości może mieć istotny wpływ na wynik finansowy Banku; Bank przyjmuje jej wartość na poziomie **5% uznanego kapitału**;
- 3) w § 8 ust. 1 zmodyfikowano zapis na treść:
  1. W ramach pomiaru ryzyka koncentracji Bank przeprowadza, w okresach co najmniej rocznych, testy wrażliwości **na datę 31 grudnia, w terminie do końca lutego następnego roku** dotyczące tego ryzyka, polegające na założeniu: (...)
- 4) w § 9 ust. 3 zmodyfikowano zapis na treść:
  3. Informację o przewidywanym poziomie wskaźników makroekonomicznych i mikroekonomicznych (tj. prognozowanych wskaźników kredytów zagrożonych w branżach, o których mowa w ust. 1) Bank otrzymuje raz w roku z banku zrzeczającego w okresie 2 miesięcy po zakończeniu roku obrotowego; prognoza dokonywana jest na koniec kolejnego roku obrachunkowego; **test przeprowadzany jest w terminie do końca marca po zakończeniu roku obrotowego.**

W wyniku przeprowadzonej weryfikacji proponuje się:

- 1) pozostawienie bez zmian:
  - przyjętych scenariuszy przeprowadzania testów warunków skrajnych.
- 2) wprowadzenie zmian wysokości limitów:
  - limity podmiotowe: duże ekspozycje 300%, znaczące ekspozycje 550%,
  - limity w branży: rolnictwo 500%, działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca 2%,
  - limity zabezpieczeń: przewłaszczenie rzeczy ruchomej 120%.

proponuje się przyjęcie limitów na poziomie:

1) limity podmiotowe:

L.p.	Łączna wartość	Maksymalna wysokość
1)	dużych ekspozycji	300 % uznanego kapitału
2)	indywidualnie istotnych ekspozycji	400 % uznanego kapitału
3)	Znaczących ekspozycji	550 % uznanego kapitału

2) limity branżowe:

L.p.	Nazwa branży	Maksymalna wysokość
1)	Rolnictwo, łowiectwo, rybactwo	500 % uznanego kapitału
2)	Przetwórstwo przemysłowe	30 % uznanego kapitału
3)	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	6 % uznanego kapitału

4	Budownictwo	35% uznanego kapitału
5	Handel hurtowy i detaliczny	50% uznanego kapitału
6	Transport i gospodarka magazynowa	10% uznanego kapitału
7	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5% uznanego kapitału
8	Informacja i komunikacja	8% uznanego kapitału
9	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1% uznanego kapitału
10	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	10% uznanego kapitału
11	Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	1% uznanego kapitału
12	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2% uznanego kapitału
13	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenie społeczne	1% uznanego kapitału
14	Edukacja	1% uznanego kapitału
15	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	5% uznanego kapitału
16	Działalność związana z kulturą, rozrywką, rekreacją	1% uznanego kapitału
17	Pozostała działalność usługowa	1% uznanego kapitału
18	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi	1% uznanego kapitału
19	Organizacje i zespoły eksterytorialne	1% uznanego kapitału
20	Inne	120% uznanego kapitału

3) limity zabezpieczeń:

Lp.	Rodzaj zabezpieczenia	Maksymalna wysokość
1)	Weksel własny, poręczenie wekslowe	90% uznanego kapitału
2)	Gwarancja, poręczenie cywilne,	1% uznanego kapitału
3)	Zastaw rejestrowy	1% uznanego kapitału
4)	Przewłaszczenie rzeczy ruchomej	120% uznanego kapitału
5)	Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	50% uznanego kapitału
6)	Hipoteka pozostała	400% uznanego kapitału
7)	Blokada lokaty	1% uznanego kapitału
8)	Wpłata określonej kwoty na rachunek bankowy	1% uznanego kapitału
9)	Pełnomocnictwo z rachunku bankowego	35% uznanego kapitału
10)	Cesja wierzytelności	10% uznanego kapitału
11)	Ubezpieczenie kredytu	35% uznanego kapitału
12)	Pozostałe zabezpieczenia	5% uznanego kapitału

Prabuty, dnia 25.11.2015 r.

**Analiza uzasadniająca odstępnie od ustanowienia limitu
koncentracji w dany region geograficzny**

Zgodnie ze statutem, Bank prowadzi działalność na terenie trzech powiatów: kwidzyńskiego, iławskiego i sztumskiego. Głównym terenem działania Banku jest gmina Prabuty. W związku z powyższym tylko niewielką część portfela kredytowego stanowią ekspozycje kredytowe udzielone klientom, którzy nie zamieszkują lub nie prowadzą działalności gospodarczej na terenie gminy Prabuty.

Z uwagi na to, iż teren działania Banku jest niewielki i faktycznie prowadzona działalność odnosi się do gminy Prabuty nie ma możliwości dokonania podziału na gminy czy dzielnice. W związku z powyższym odstępnie się od ustanowienia limitu koncentracji w dany region geograficzny.

Kierownik Komórki

ds. Sprawozdawczości, Ryzyk, Płac
i Zarządzania Zmianami

Banuta Szurgot

Weryfikacja limitów koncentracji

Limity koncentracji podmiotowych

kapitał szacany 06/2015 r. 5 857 708,64

kapitał szacany 09/2015 r. 6 054 611,80

	Limit zaangażowania %	Wartość zaangażowania	Limit zaangażowania kwotowo	Udział % w kapitale szacowanym	Wykorzystanie limitu	Przekroczenie limitu
06/2015	W indywidualnie istotne ekspozycje	19 755 119,02	23 430 834,56	337,25%	84,31%	0,00
	W znaczące zaangażowania	26 087 190,12	29 288 543,20	445,35%	89,07%	0,00
	W duże zaangażowania	12 277 829,16	11 715 417,28	209,60%	104,80%	562 411,88
09/2015	W indywidualnie istotne ekspozycje	19 455 663,50	24 218 447,20	321,34%	80,33%	0,00
	W znaczące zaangażowania	26 730 758,01	30 273 059,00	441,49%	88,30%	0,00
	W duże zaangażowania	13 340 509,02	12 109 223,60	220,34%	110,17%	1 231 285,42
Średni udział % w kapitale	W indywidualnie istotne ekspozycje			329,29%		
	W znaczące zaangażowania			443,42%		
	W duże zaangażowania			214,97%		
odchylenie standardowe	W indywidualnie istotne ekspozycje			11,25%		
	W znaczące zaangażowania			2,73%		
	W duże zaangażowania			7,59%		
Średnia 2*odch.stan d.	W indywidualnie istotne ekspozycje			351,80%		
	W znaczące zaangażowania			448,87%		
	W duże zaangażowania			230,15%		
proponowana wartość limitu	W indywidualnie istotne ekspozycje		400,80%			
	W znaczące zaangażowania		550,00%			
	W duże zaangażowania		300,80%			

Kierownik Komórki
 Sprawdzawczości Byłk. Piac
 Przewodniczący
 Danuta Szurgot

Nazwa branży	Limit zaangażowania %	Wartość zaangażowania	Limit zaangażowania kwotowo	Liczba % w kapitale własnym	Wykorzystanie nie bliżej	Przebieżność limitu	Wartość zaangażowania	Limit zaangażowania kwotowo	Liczba % w kapitale własnym	Wykorzystanie nie bliżej	Przebieżność limitu	Wartość zaangażowania	Limit zaangażowania kwotowo	Liczba % w kapitale własnym	Wykorzystanie nie bliżej	Przebieżność limitu	Średni udział w kapitale własnym	Odczytanie nie bliżej	Średnia % dobytku w uł.	Przebieżność na wartości w uł.
Zobowiązania, kowalstwo i rybactwo	450%	23 452 474,03	26 359 688,88	400,37%	38,97%	0,00	24 148 041,48	27 245 733,10	308,84%	84,63%	0,00	24 148 041,48	27 245 733,10	308,84%	84,63%	0,00	399,60%	1,95%	401,77%	300,00%
Przemysłowo-przemysłowe	30%	1 225 814,86	1 757 312,58	30,93%	60,36%	0,00	863 147,98	1 818 343,54	14,25%	43,32%	0,00	863 147,98	1 818 343,54	14,25%	43,32%	0,00	17,59%	4,75%	27,02%	36,00%
Wymarzenie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	6%	300 000,00	351 482,52	5,12%	85,38%	0,00	300 000,00	363 176,71	4,95%	82,58%	0,00	300 000,00	363 176,71	4,95%	82,58%	0,00	5,00%	0,12%	3,27%	6,00%
Budownictwo	35%	852 479,04	2 050 198,07	14,59%	41,58%	0,00	120 166,35	2 119 114,13	13,55%	38,70%	0,00	120 166,35	2 119 114,13	13,55%	38,70%	0,00	14,93%	0,71%	13,67%	30,00%
Handel hurtowy i detaliczny	50%	2 295 827,16	2 828 854,32	29,19%	78,33%	0,00	1 960 029,64	3 023 905,90	31,47%	64,94%	0,00	1 960 029,64	3 023 905,90	31,47%	64,94%	0,00	35,13%	4,75%	43,34%	59,00%
Przemysł i gospodarstwo	10%	138 521,78	505 770,89	2,24%	22,65%	0,00	155 108,65	605 481,18	2,50%	15,62%	0,00	155 108,65	605 481,18	2,50%	15,62%	0,00	2,46%	0,14%	2,74%	18,00%
działalność związana z bankowością i usługami finansowymi	5%	108 372,80	282 885,42	1,80%	31,00%	0,00	103 363,83	302 710,46	1,74%	31,87%	0,00	103 363,83	302 710,46	1,74%	31,87%	0,00	1,80%	0,08%	1,93%	5,00%
Formacja i komunikacja	8%	278 626,00	468 816,68	4,72%	59,01%	0,00	251 630,00	484 348,94	4,16%	51,89%	0,00	251 630,00	484 348,94	4,16%	51,89%	0,00	4,44%	0,40%	5,24%	8,00%
Usługi publiczne i społeczne	1%	259 060,00	58 577,09	0,00%	0,44%	0,00	259 060,00	60 546,12	0,00%	0,43%	0,00	259 060,00	60 546,12	0,00%	0,43%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,00%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	10%	257 867,86	585 770,89	4,40%	44,02%	0,00	340 135,66	605 461,18	5,62%	56,18%	0,00	340 135,66	605 461,18	5,62%	56,18%	0,00	3,01%	0,80%	6,73%	18,00%
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1%	0,00	58 577,09	0,00%	0,00%	0,00	0,00	60 546,12	0,00%	0,00%	0,00	0,00	60 546,12	0,00%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	1,00%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1%	0,00	58 577,09	0,00%	0,00%	0,00	0,00	60 546,12	0,00%	0,00%	0,00	0,00	60 546,12	0,00%	0,00%	0,00	0,54%	0,70%	1,90%	1,00%
Administracja publiczna i obrona narodowa, obywatelstwo międzynarodowe i świadczenia społeczne	1%	0,00	58 577,09	0,00%	0,00%	0,00	0,00	60 546,12	0,00%	0,00%	0,00	0,00	60 546,12	0,00%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	1,00%
Edukacja	1%	0,00	58 577,09	0,00%	0,00%	0,00	0,00	60 546,12	0,00%	0,00%	0,00	0,00	60 546,12	0,00%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	1,00%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5%	204 058,00	282 885,43	3,48%	69,57%	0,00	190 696,00	302 710,46	3,15%	62,99%	0,00	190 696,00	302 710,46	3,15%	62,99%	0,00	3,12%	0,24%	3,79%	5,00%
Przemysł, rekreacja i rozrywka, rekreacja	1%	0,00	58 577,09	0,00%	0,00%	0,00	0,00	60 546,12	0,00%	0,00%	0,00	0,00	60 546,12	0,00%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	1,00%
Gospodarstwa domowe zamieszkałe	1%	30 000,00	58 577,09	0,51%	51,21%	0,00	30 000,00	60 546,12	0,50%	49,55%	0,00	30 000,00	60 546,12	0,50%	49,55%	0,00	0,50%	0,01%	0,53%	1,00%
Gospodarstwa domowe zamieszkałe pracownicze, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi	1%	0,00	58 577,09	0,00%	0,00%	0,00	0,00	60 546,12	0,00%	0,00%	0,00	0,00	60 546,12	0,00%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	1,00%
Organizacje i zrzeszenia	1%	0,00	58 577,09	0,00%	0,00%	0,00	0,00	60 546,12	0,00%	0,00%	0,00	0,00	60 546,12	0,00%	0,00%	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	1,00%
Inne	120%	5 314 903,90	7 029 250,37	90,23%	31,61%	0,00	5 280 427,23	7 265 514,18	87,21%	72,68%	0,00	5 280 427,23	7 265 514,18	87,21%	72,68%	0,00	88,97%	2,40%	91,95%	120%

Kierownik Komórki
 ul. Sprasowa 10, Warszawa, Rynek, Płoc
 i Zarządca Zmian
[Podpis]

Informacji zarządczej z zakresu ryzyka koncentracji

Identyfikator	Temat raportu	Zakres raportu	Jednostka sporządzająca	Odbiorca informacji	Częstotliwość	Forma/uwagi
1.	Wykaz dużych ekspozycji Banku	Wykaz podmiotów lub grup podmiotów powiązanych, których wartość ekspozycji jest równa lub przekracza 10% kapitału uznanego z pokazaniem: - poszczególnych składników ekspozycji (w tym: kapitał, odsetki, zobowiązań pozabilansowe, kwota rezerw celowych oraz niezliczonej prowizji w czasie) - wielkość ekspozycji w odniesieniu do kapitału uznanego – realizacja limitów jednostkowych, - realizacji limitu łącznego	Komórka ds. sprawozdawczości, ryzyk, płac i zarządzania zmianami	Komitet Zarządzania Ryzykami, Zarząd	miesięcznie	Tabela
2.	Koncentracje branżowe	Wykaz koncentracji branżowych z pokazaniem: - wysokości zadłużenia w daną branżę - struktury - odniesienia do kapitału uznanego - realizacji limitów - rezerw celowych	Komórka ds. sprawozdawczości, ryzyk, płac i zarządzania zmianami	Komitet Zarządzania Ryzykami, Zarząd	kwartalnie	Tabela
3.	Koncentracje zabezpieczeń	Wykaz koncentracji zabezpieczeń z pokazaniem: - wysokości zadłużenia w dane zabezpieczenie - struktury - odniesienia do kapitału uznanego - realizacji limitów	Komórka ds. sprawozdawczości, ryzyk, płac i zarządzania zmianami	Komitet Zarządzania Ryzykami, Zarząd	kwartalnie	Tabela
4.	Koncentracje podmiotowe	Wykaz koncentracji podmiotowych z pokazaniem: - wysokości zadłużenia - odniesienia do kapitału uznanego - realizacji limitów	Komórka ds. sprawozdawczości, ryzyk, płac i zarządzania zmianami	Komitet Zarządzania Ryzykami, Zarząd	kwartalnie	Tabela
5.	Wykaz znaczących zaangażowań	Wykaz znaczących zaangażowań: dużych ekspozycji, indywidualnie istotnych ekspozycji oraz znaczących ekspozycji.	Komórka ds. sprawozdawczości, ryzyk, płac i zarządzania zmianami	Komitet Zarządzania Ryzykami, Zarząd	miesięcznie	Tabela
6.	Testy warunków skrajnych	Wyniki przeliczenia testów wrażliwości wraz ze wskazaniem ich wpływu na wynik finansowy Banku	Komórka ds. sprawozdawczości, ryzyk, płac i zarządzania zmianami	Komitet Zarządzania Ryzykami, Zarząd	rocznie	Tabela
		Wyniki przeliczenia testów scenariuszowych wraz ze wskazaniem ich wpływu na wynik	Komórka ds. sprawozdawczości, ryzyk, płac i zarządzania	Komitet Zarządzania Ryzykami,	rocznie	Tabela

	finansowy Banku	zmianami	Zarząd		
	Analiza ryzyka bankowego i poziomu adekwatności kapitałowej Raport dotyczący łącznie analizy następujących rodzajów ryzyka bankowego: - kredytowego - koncentracji - płynności - stopy procentowej - kapitałowego	Komórka ds. sprawozdawczości, ryzyk, plac i zarządzania zmianami	Komitet Zarządzania Ryzykami, Zarząd	miesięcznie, w zakresie ryzyka koncentracji zgodnie z częstotliwością określoną w pkt. 1 - 5	Raport zawierający analizę, tabele w punktach od 1-5 stanowią załączniki
8.	Analiza ryzyka bankowego i poziomu adekwatności kapitałowej Raport do tyczący łącznie analizy następujących rodzajów ryzyka bankowego: - kredytowego - koncentracji - płynności - stopy procentowej - kapitałowego	Komórka ds. sprawozdawczości, ryzyk, plac i zarządzania zmianami	Komitet Zarządzania Ryzykami, Zarząd, Rada Nadzorcza	kwartalnie	Raport zawierający analizę ryzyk z ograniczeniem się do: - określenia poziomu ryzyka (niski, średni, wysoki) - krótkiego uzasadnienia oceny - wskazania stopnia realizacji limitów - wyniki testów warunków skrajnych - wskazania niekorzystnych zjawisk w obszarze danego ryzyka

*Załącznik nr2
do Uchwały Zarządu
Banku Spółdzielczego w Prabutach.
z dnia 25.11.2015 r.*

Spółdzielcza Grupa Bankowa

**Zasady zarządzania
ryzykiem koncentracji
w Banku Spółdzielczym
w Prabutach**

Prabuty, listopad 2015

Spis treści

Dział I – Postanowienia ogólne	2
Dział II – Organizacja procesu zarządzania ryzykiem koncentracji	3
Dział III – Identyfikacja i pomiar ryzyka koncentracji.....	3
Rozdział 1 – Koncentracje podmiotowe	3
Rozdział 2 – Koncentracje w ten sam sektor gospodarczy	4
Rozdział 3 – Koncentracje w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia	5
Rozdział 4 – Testy warunków skrajnych	6
Dział V – Limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka koncentracji.....	7
Rozdział 1 – Limity koncentracji podmiotowych	8
Rozdział 2 – Limity koncentracji w ten sam sektor gospodarczy	9
Rozdział 3 – Limity koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia.....	10
Dział VI – Wewnętrzny system sprawozdawczości zarządczej w zakresie ryzyka koncentracji.....	11
Dział VII – System kontroli wewnętrznej.....	11
Dział VIII – Postanowienia końcowe.....	11

Dział I – Postanowienia ogólne

§ 1

1. Niniejsze „Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym w Prabutach”, zwane dalej zasadami, uwzględniają ustalenia zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem i obejmują całokształt zagadnień związanych z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka koncentracji zaangażowań.
2. Niniejsze zasady są integralnie powiązane z obowiązującymi w Banku zasadami zarządzania ryzykiem kredytowym.
3. Zasady dotyczą zarządzania ryzykiem następujących rodzajów koncentracji zaangażowań:
  - 1) wobec pojedynczego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie (koncentracja podmiotowa);
  - 2) w ten sam sektor gospodarczy (koncentracja branżowa);
  - 3) w ten sam rodzaj zabezpieczenia lub w tego samego dostawcę zabezpieczenia (koncentracja zabezpieczeń).
4. Bank odstępuje od monitorowania i ustanawiania limitów koncentracji w dany region geograficzny z uwagi na mały i jednolity teren działania tj. prowadzenie działalności na terenie trzech powiatów – powiat kwidzyński, iławski i sztumski.

§ 2

Najważniejsze przepisy będące podstawą opracowania niniejszej regulacji to:

- 1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR);
- 2) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (CRD IV);
- 3) ustawa o rachunkowości;
- 4) rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości banków.

§ 3

Ilekroć w dalszej części niniejszych zasad użyte są następujące określenia, oznaczają one:

- 1) Bank – Bank Spółdzielczy w Prabutach;
- 2) Bank Zrzeszający – SGB-Bank S.A.;
- 3) kapitał uznany – kapitał zdefiniowany w obowiązującej w Banku strategii zarządzania i planowania kapitałowego;
- 4) ekspozycja (*art.389 CRR*) – na użytek niniejszych zasad, ekspozycja oznacza, każdy składnik aktywów lub każdą pozycję pozabilansową, które są objęte wyliczaniem aktywów ważonych ryzykiem, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko;
- 5) wartość ekspozycji (*art.392 CRR*) – na użytek niniejszych zasad, za wartość ekspozycji przyjmuje się wartość stanowiąca podstawę do wyliczaniem aktywów ważonych ryzykiem, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, przed uwzględnieniem wag ryzyka oraz współczynników konwersji bez pomniejszania o rezerwy i ESP;

- 6) duża ekspozycja (*art.392 CRR*) – ekspozycja Banku wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, której wartość jest równa lub wyższa niż 10% wartości uznanego kapitału Banku;
- 7) indywidualnie istotna ekspozycja – ekspozycja, w przypadku której zmiana wartości może mieć istotny wpływ na wynik finansowy Banku; Bank przyjmuje jej wartość na poziomie **5% uznanego kapitału**;
- 8) znacząca ekspozycja – ekspozycja kredytowa, której wartość nie przekracza **100 tys. zł**;
- 9) grupa powiązanych klientów (*art.4 ust.1 pkt 39 CRR*) – co najmniej dwa podmioty¹, które stanowią jedno ryzyko, ponieważ jeden z nich sprawia sprawuje bezpośrednio lub pośrednio kontrolę nad drugim lub nad pozostałymi podmiotami lub co najmniej dwa podmioty, między którymi nie zachodzi stosunek kontroli, lecz które należy uznać za stanowiące jedno ryzyko, gdyż są one na tyle wzajemnie ze sobą powiązane, że powstanie problemów finansowych u jednej z nich, w szczególności trudności z finansowaniem lub spłatą zobowiązań, prawdopodobnie oznaczałoby, że drugi podmiot lub wszystkie pozostałe podmioty również napotkałyby trudności z finansowaniem lub ze spłatą;
- 10) portfel kredytowy – suma wartości kapitału i nominalnych wartości zobowiązań pozabilansowych udzielonych od wszystkich ekspozycji kredytowych Banku;
- 11) zabezpieczenia rzeczywiste – zabezpieczenia, którymi są aktywa lub kwoty, które Bank ma prawo upłynnić, dokonać transferu, przejąć bądź zatrzymać w przypadku niewykonania zobowiązania przez klienta;
- 12) zabezpieczenia nierzeczywiste – zabezpieczenia, którymi są – zobowiązania strony trzeciej do zapłacenia określonej kwoty w przypadku niewykonania zobowiązania przez klienta.

Dział II – Organizacja procesu zarządzania ryzykiem koncentracji

§ 4

1. Proces zarządzania ryzykiem koncentracji odbywa się na wielu szczeblach struktury organizacyjnej Banku; na działania te składają się:
  - 1) ustalenie i kontrola profilu ryzyka koncentracji;
  - 2) kontrola poziomu wykorzystania limitów na ryzyko koncentracji na etapie analizy wniosku.
2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem koncentracji została uregulowana w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

Dział III – Identyfikacja i pomiar ryzyka koncentracji

Rozdział 1 – Koncentracje podmiotowe

§ 5

1. W celu pomiaru i ograniczania ryzyka związanego z koncentracją podmiotową Bank oblicza łączną wartość ekspozycji wobec jednego klienta lub grupy powiązanych klientów.
2. Dla wyliczenia łącznej ekspozycji Bank uznaje za klientów/podmioty powiązane, podmioty, które spełniające co najmniej jeden z poniższych warunków:

¹ Podmiotem jest osoba fizyczna lub prawna.

- 1) podmioty mające wspólnego właściciela – z wyłączeniem podmiotów, w których Bank posiada 100% udziałów;
  - 2) podmioty powiązane kapitałowo, o udziale kapitałowym przekraczającym 50%;
  - 3) podmioty wspólnie kontrolowane lub zarządzane;
  - 4) podmioty powiązane na podstawie wzajemnych gwarancji, poręczeń, pożyczek;
  - 5) podmioty, w przypadku których spłata zadłużenia osobistego jest uzależniona od kondycji finansowej tego podmiotu i / lub wartości udziałów w podmiocie;
  - 6) inne podmioty pozostające w związku gospodarczym opartym na stałej współpracy, który może mieć istotny wpływ na pogorszenie się sytuacji finansowej jednego z podmiotów;
  - 7) podmioty posiadające wspólne zabezpieczenie, jeżeli z tego powodu istnieje wspólne ryzyko gospodarcze.
3. W celu spełnienia wymogów CRR w zakresie przepisów dotyczących limitu dużych ekspozycji Bank mierzy i monitoruje ryzyko związane z ekspozycją Banku wobec innego banku krajowego lub grupy powiązanych klientów, w której skład wchodzi co najmniej jeden bank krajowy niebędący bankiem zrzeszającym.
  4. Zestawienie dużych ekspozycji stanowi element systemu informacji zarządczej Banku i sporządzane jest w okresach miesięcznych i pokazuje wartość ekspozycji danego klienta lub grupy powiązanych klientów oraz odniesienie tych wartości do uznanego kapitału Banku.
  5. Dodatkowo w Banku sporządza się wykaz znaczących zaangażowań, który stanowi podstawę do limitów koncentracji: dużych ekspozycji, indywidualnie istotnych ekspozycji oraz znaczących ekspozycji.

Rozdział 2 – Koncentracje w ten sam sektor gospodarczy

§ 6

1. Podstawą zakwalifikowania ekspozycji kredytowej do danej branży wg Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec osób fizycznych, jest rodzaj przeważającej działalności kredytobiorcy, wymieniony w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON).
2. Przyjmuje się następujący podział, zgodny z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) określoną przez Główny Urząd Statystyczny:
  - 1) rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo;
  - 2) rybactwo;
  - 3) górnictwo;
  - 4) przetwórstwo przemysłowe;
  - 5) wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę;
  - 6) budownictwo;
  - 7) handel hurtowy i detaliczny;
  - 8) hotele i restauracje;
  - 9) transport, gospodarka magazynowa i łączność;
  - 10) pośrednictwo finansowe;
  - 11) obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej;
  - 12) administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne;
  - 13) edukacja;
  - 14) ochrona zdrowia i pomoc społeczna;
  - 15) działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała;
  - 16) gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników;

- 17) organizacje i zespoły eksterytorialne;
- 18) inne.
3. Bank dokonuje podziału ekspozycji na poszczególne branże według wartości **ekspozycji**; źródłem danych, będących podstawą do zaliczenia ekspozycji do określonej branży jest system informatyczny, w którym przy każdej ekspozycji kredytowej, gdzie kredytobiorcą jest podmiot prowadzący działalność gospodarczą, wpisywany jest atrybut o odpowiedniej wartości.
4. Zestawienie ekspozycji kredytowych w podziale na branże stanowi element systemu informacji zarządczej Banku; zestawienie dokonywane jest raz na kwartał i pokazuje wartość portfela kredytowego związanego z daną branżą, strukturę branżową ekspozycji kredytowych oraz odniesienie ekspozycji w każdej branży do uznanego kapitału Banku.

Rozdział 3 – Koncentracje w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia

§ 7

1. Listą zabezpieczeń, które będą stanowiły podstawę do podziału ekspozycji kredytowych według rodzaju zabezpieczenia są instrumenty wymienione w odrębnej regulacji obowiązującej w Banku dotyczącej prawnych form zabezpieczeń kredytów; są nimi:
  - 1) weksel własny i poręczenie wekslowe ;
  - 2) gwarancja ,poręczenie cywilne;
  - 3) zastaw rejestrowy;
  - 4) przewłaszczenie;
  - 5) hipoteka na nieruchomości mieszkalnej
  - 6) hipoteka pozostała;
  - 7) blokada lokaty;
  - 8) wpłata określonej kwoty na rachunek bankowy;
  - 9) pełnomocnictwo z rachunku bieżącego;
  - 10) cesja wierzytelności;
  - 11) ubezpieczenie kredytu;
  - 12) pozostałe zabezpieczenia.
2. Bank dokonuje podziału ekspozycji na poszczególne rodzaje zabezpieczeń według wartości portfela kredytowego.
3. Kwotę przyjętych zabezpieczeń ogranicza się do wysokości, aktualnej na dzień analizy, wielkości zabezpieczanej ekspozycji kredytowej wyliczonej w oparciu o wartość, o której mowa w ust. 2.
4. W przypadku zabezpieczeń rzeczywistych, ich wartością jest kwota, jaką Bank mógłby uzyskać w dniu analizy dokonując upłynnienia zabezpieczenia lub kwota, jaka zostałaby zaksięgowana w bilansie Banku, w przypadku przejęcia zabezpieczenia na poczet długu; w przypadku zabezpieczeń nierzeczywistych, ich wartość jest równa aktualnej na dzień analizy, wielkości zabezpieczanej ekspozycji kredytowej, jeżeli jest to jedyne zabezpieczenie, a ostatnia ocena jego skuteczności przeprowadzona w procesie monitoringu była pozytywna.
5. Szczegółowe zasady wyceny zabezpieczeń zostały określone w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.
6. Jeżeli ekspozycja kredytowa zabezpieczona jest kilkoma rodzajami zabezpieczeń, to Bank przyjmuje wartość jednego zabezpieczenia, które uznaje za najbardziej skuteczne; jeżeli wartość tego zabezpieczenia nie pokrywa ekspozycji kredytowej, przyjmuje kolejne zabezpieczenia.
7. Źródłem danych, będących podstawą do zaliczenia ekspozycji do określonego rodzaju zabezpieczenia, jest system informatyczny, w którym przy każdej ekspozycji kredytowej,

wpisany jest (jako atrybut) rodzaj zabezpieczenia, jego wartość oraz kolejność zaspokajania roszczeń z przedmiotów zabezpieczeń.

8. Zestawienie ekspozycji kredytowych w podziale na rodzaje zabezpieczenia stanowi element systemu informacji zarządczej Banku; zestawienie dokonywane jest raz na kwartał i pokazuje wartość portfela kredytowego zabezpieczonego tym samym rodzajem zabezpieczenia lub posiadającego tego samego dostawcę zabezpieczenia, strukturę stosowanych rodzajów zabezpieczenia oraz odniesienie ekspozycji zabezpieczonych każdym rodzajem zabezpieczenia do uznanego kapitału Banku.

Rozdział 4 – Testy warunków skrajnych

§ 8

1. W ramach pomiaru ryzyka koncentracji Bank przeprowadza, w okresach co najmniej rocznych, testy wrażliwości **na datę 31 grudnia, w terminie do końca lutego** następnego roku dotyczące tego ryzyka, polegające na założeniu:
  - 1) konieczności przeklasyfikowania 5% zaangażowań 10 największych klientów Banku do grupy ryzyka sytuacji straconej;
  - 2) pojawienia się niekorzystnych warunków działania (np. czynniki atmosferyczne, niespodziewany import tańszych wyrobów z zagranicy, wzrost konkurencji, polityka państwa, brak popytu) w 3 największych branżach z portfela kredytowego, powodujących wzrost kwoty kredytów zagrożonych do poziomu wskazującego na podwyższenie ryzyka w danej branży, tj. do 3 % portfela kredytów zagrożonych w portfelu danej branży;
  - 3) spadku wartości, a tym samym ewentualnej skuteczności przyjętych zabezpieczeń, w 3 największych grupach koncentracji zabezpieczeń o 1 %, a tym samym braku odzyskania kredytów zagrożonych zabezpieczonych tymi rodzajami zabezpieczeń.
2. Dla każdego z przyjętych scenariuszy szacowany jest możliwy wpływ zaistniałych sytuacji na wynik Banku:
  - 1) dla sytuacji wymienionej w ust. 1 pkt 1 wyliczana jest dodatkowa kwota rezerw celowych przy uwzględnieniu istniejących instrumentów pomniejszania podstaw naliczania tych rezerw;
  - 2) dla sytuacji wymienionej w ust. 1 pkt 2 wyliczana jest dodatkowa kwota rezerw celowych poprzez obliczenie sumy iloczynów dodatkowej kwoty kredytów zagrożonych dla danej branży i wskaźnika pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych w danej branży;
  - 3) dla sytuacji wymienionej w ust. 1 pkt 3 wyliczany jest dodatkowy koszt poprzez obliczenie straty wynikającej z nieodzyskania 20% kapitału kredytów zagrożonych występujących w tych grupach; obliczenie jest wykonywane niezależnie od już zaistniałego kosztu związanego z utworzeniem rezerw celowych.

§ 9

1. Niezależnie od testów opisanych w § 8, Bank raz w roku prowadzi testy scenariuszowe, polegające na pomiarze wpływu zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka koncentracji branżowej w branżach: rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, przetwórstwo przemysłowe, handel hurtowy i detaliczny.
2. Testy mają na celu oszacowanie skali wzrostu portfela kredytów zagrożonych i związanych z tym kosztów w zależności od zmian otoczenia gospodarczego.
3. Informację o przewidywanym poziomie wskaźników makroekonomicznych i mikroekonomicznych (tj. prognozowanych wskaźników kredytów zagrożonych w branżach, o których mowa w ust. 1) Bank otrzymuje raz w roku z banku zrzeszającego

w okresie 2 miesięcy po zakończeniu roku obrotowego; prognoza dokonywana jest na koniec kolejnego roku obrotowego; **test przeprowadzany jest w terminie do końca marca po zakończeniu roku obrotowego.**

4. Bank zrzeszający dokonuje prognoz wskaźników w dwóch wariantach: najbardziej prawdopodobnej – „centralnej” oraz w sytuacji skrajnej.
5. Bank dokonuje obliczeń do testów (w sytuacji centralnej i skrajnej) według poniższych zasad:
  - 1) wyznacza wartość portfela² kredytów zagrożonych występujących w branżach, o których mowa w ust. 1, według stanu na koniec roku obrotowego;
  - 2) wyznacza stopień pokrycia portfela kredytów zagrożonych rezerwami celowymi występujący w branżach, o których mowa w ust. 1, według stanu na koniec roku obrotowego;
  - 3) wyznacza prognozowaną na koniec kolejnego roku obrotowego wartość portfela kredytowego w branżach, o których mowa w ust. 1, jako iloczyn ogółem portfela kredytowego według planowanego stanu na tę datę i wskaźnika udziału tych branż w portfelu kredytowym ogółem³;
  - 4) oblicza wartość portfela kredytów zagrożonych, która może wystąpić na koniec kolejnego roku obrotowego w branżach, o których mowa w ust. 1, jako iloczyn prognozowanego przez bank zrzeszający wskaźnika kredytów zagrożonych i prognozowanego stanu ogółem portfela kredytowego w poszczególnych branżach (obliczonego zgodnie z pkt 3);
  - 5) dla poszczególnych branż obliczany jest potencjalny wzrost kredytów zagrożonych jako różnica pomiędzy prognozowanym na koniec kolejnego roku obrotowego poziomem portfela kredytów zagrożonych dla konkretnej branży (obliczonym zgodnie z pkt 4) a ich wielkością na koniec mijającego roku obrotowego (wyznaczoną zgodnie z pkt 1);
  - 6) suma iloczynów kwot, o których mowa w pkt 5, i wskaźników pokrycia portfela kredytów zagrożonych w poszczególnych branżach rezerwami celowymi (wyznaczonych zgodnie z pkt 2) stanowi potencjalny koszt, który może wystąpić przy zrealizowaniu się prognoz makroekonomicznych.

§ 10

1. Wyniki testów warunków skrajnych stanowią element informacji zarządczej przekazywanej Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
2. W przypadku, gdy poziom wyników testów może w ocenie Zarządu stanowić zagrożenie dla bezpiecznego funkcjonowania Banku, Zarząd może rozważyć decyzję o podjęciu działań:
  - 1) wprowadzenie ostrzejszych limitów;
  - 2) ograniczenie skali całej akcji kredytowej Banku lub w odniesieniu do wybranych rodzajów koncentracji;
  - 3) zwiększenie wartości zabezpieczeń (za wyjątkiem wysokiego poziomu w dany rodzaj zabezpieczenia ryzyka koncentracji);
  - 4) zweryfikowanie polityki kredytowej;
  - 5) podejmowanie innych zindywidualizowanych działań zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

Dział V – Limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka koncentracji

§ 11

² Tylko w zakresie części bilansowej.

³ Wskaźnik jest wyznaczony jako średnia arytmetyczna wskaźników udziału za mijający rok obrotowy.

1. Pracownik rekomendujący zawarcie transakcji kredytowej, zobowiązany jest przed podjęciem decyzji: ustalić łączny poziom ekspozycji i zidentyfikować powiązania kapitałowe oraz organizacyjne i porównać je z dopuszczalnymi poziomami norm koncentracji zapisanymi w niniejszych zasadach.
2. Pozytywna rekomendacja kredytowa może zostać wydana, jeśli łączny poziom ekspozycji, po udzieleniu rekomendowanego kredytu, nie spowoduje przekroczenia żadnego z limitów koncentracji zaangażowań z osobna.
3. Dopuszcza się w szczególnych przypadkach możliwość przekroczenia limitów koncentracji zaangażowań wynikających z niniejszych zasad, ale każdorazowe takie przekroczenie winno być wskazane oraz uzasadnione w wydawanej rekomendacji oraz decyzji kredytowej; nie dopuszcza się przekroczeń limitów dużych ekspozycji zapisanych w CRR.
4. Do podjęcia decyzji skutkującej przekroczeniem limitów wewnętrznych uprawniony jest Zarząd.
5. Po podjęciu decyzji kredytowej skutkującej przekroczeniem limitów wewnętrznych należy dokonać odpowiedniego wpisu w wykazie ekspozycji kredytowych, w których dokonano odstępstw od przyjętych standardów postępowania, o których mowa w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.
6. W przypadku przekroczenia limitów, o których mowa w §13 ust.1 pkt 1-2 Bank niezwłocznie o tym fakcie informuje Komisję Nadzoru Finansowego. (*art.396 ust.1 CRR*)

§ 12

1. Monitorowanie poziomu wykorzystania ustanowionych limitów jest dokonywane w okresach kwartalnych, informacja w tym zakresie jest przedmiotem informacji zarządczej dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
2. W przypadku przekroczenia ustanowionego limitu podejmowane są działania polegające na:
  - 1) dokonaniu przez komórkę monitorującą, analizy przyczyn przekroczenia limitu, w tym ustalenia faktu, czy przekroczenie limitu ma charakter jednorazowy, czy też jest wynikiem zmian strukturalnych, a przekroczenie ma charakter długotrwały;
  - 2) określeniu przez komórkę monitorującą skali wzrostu ryzyka powyżej dotychczas akceptowalnego poziomu;
  - 3) podjęciu przez Zarząd decyzji o podniesieniu limitu, niemniej jednak w granicach akceptowalnego przez Radę Nadzorczą poziomu ryzyka – jeżeli ocena wzrostu ryzyka została określona jako akceptowalna;
  - 4) jeżeli ocena wzrostu ryzyka została określona jako nieakceptowalna:
    - a) ograniczenie portfela kredytowego Banku lub w odniesieniu do wybranych obszarów,
    - b) zwiększenie wartości zabezpieczeń lub restrukturyzowanie zadłużenia, w przypadku koncentracji klientów,
    - c) zaostrzenie kryteriów udzielania kredytów i systemu kontroli wewnętrznej; opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych,
    - d) podejmowanie innych zindywidualizowanych działań zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia,
    - e) zbycia całości lub części wierzytelności powodującej przekroczenie limitu maksymalnego.

Rozdział 1 – Limity koncentracji podmiotowych

§ 13

1. Podstawą do określenia limitów koncentracji dużych ekspozycji są normy określone w CRR, którymi są:
  - 1) w jeden podmiot lub grupę powiązanych klientów (*art.395 ust.1 CRR*) – maksymalnie 25% uznanego kapitału;
  - 2) wobec innego banku krajowego lub grupy powiązanych klientów, w której skład wchodzi co najmniej jeden bank krajowy niebędący bankiem zrzeszającym (*art.395 ust.1 CRR*) – maksymalnie 1 % uznanego kapitału.
  - 3) wobec członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu, pracowników zajmujących kierownicze stanowiska, podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem Rady Nadzorczej, członkiem Zarządu, pracownikiem zajmującym kierownicze stanowisko – maksymalnie 25% kapitału podstawowego Tier I.
  - 4) Wartość ekspozycji objętej limitem jest ustalana po uwzględnieniu skutków ograniczania ryzyka kredytowego, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko. (*art.395 ust.1 CRR*)
2. Limitem, o którym mowa w ust.1 pkt 2 nie są objęte ekspozycje Banku wobec Banku Zrzeszającego.
3. Ponadto zostały w Banku ustalone dodatkowe limity na łączną kwotę ekspozycji wobec jednego podmiotu lub grupy powiązanych klientów:

L.p.	Łączna wartość	Maksymalna wysokość
1)	dużych ekspozycji	300 % uznanego kapitału
2)	indywidualnie istotnych ekspozycji	400 % uznanego kapitału
3)	Znaczących ekspozycji	550 % uznanego kapitału

Rozdział 2 – Limity koncentracji w ten sam sektor gospodarczy

§ 14

1. Podstawą określenia limitów branżowych są:
  - 1) ocena ryzyka branży;
  - 2) historyczne kształtowanie się poziomu wykorzystania limitów branżowych;
  - 3) cele strategiczne Banku w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji;
  - 4) stopień szkodowości (wielkość kredytów zagrożonych) w danej branży.
2. Bank ustanawia i aktualizuje poziom limitów branżowych przynajmniej raz na rok.
3. Wysokości limitów ustanowionych na poszczególne sektory gospodarcze przedstawiają się następująco:

L.p.	Nazwa branży	Maksymalna wysokość
1)	Rolnictwo, łowiectwo, rybactwo	500 % uznanego kapitału
2)	Przetwórstwo przemysłowe	30 % uznanego kapitału
3)	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	6 % uznanego kapitału
4)	Budownictwo	35% uznanego kapitału
5)	Handel hurtowy i detaliczny	50% uznanego kapitału
6)	Transport i gospodarka magazynowa	10% uznanego kapitału
7)	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5% uznanego kapitału
8)	Informacja i komunikacja	8% uznanego kapitału
9)	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1% uznanego kapitału
10)	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	10% uznanego kapitału

11)	Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	1% uznanego kapitału
12)	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2% uznanego kapitału
13)	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	1% uznanego kapitału
14)	Edukacja	1% uznanego kapitału
15)	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	5% uznanego kapitału
16)	Działalność związana z kulturą, rozrywką, rekreacją	1% uznanego kapitału
17)	Pozostała działalność usługowa	1% uznanego kapitału
18)	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi	1% uznanego kapitału
19)	Organizacje i zespoły eksterytorialne	1% uznanego kapitału
20)	Inne	120% uznanego kapitału

Rozdział 3 – Limity koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia

§ 15

1. Podstawą określenia limitów zabezpieczeń są:
  - 1) wielkość ryzyka związana z możliwością zaspokojenia się Banku z przedmiotu zabezpieczenia;
  - 2) historyczne (za okres ostatniego roku) kształtowanie się poziomu wykorzystania limitów zabezpieczeń;
  - 3) cele strategiczne Banku w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji;
  - 4) stopień szkodowości (wielkość kredytów zagrożonych) w dany rodzaj koncentracji.
2. Bank ustanawia i aktualizuje poziom limitów zabezpieczeń przynajmniej raz na rok.
1. Wysokości limitów ustanowionych na poszczególne rodzaje zabezpieczenia przedstawiają się następująco:

L.p.	Rodzaj zabezpieczenia	Maksymalna wysokość
1)	Weksel własny, poręczenie wekslowe	90% uznanego kapitału
2)	Gwarancja, poręczenie cywilne,	1% uznanego kapitału
3)	Zastaw rejestrowy	1% uznanego kapitału
4)	Przewłaszczenie rzeczy ruchomej	120% uznanego kapitału
5)	Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	50% uznanego kapitału
6)	Hipoteka pozostała	400% uznanego kapitału
7)	Blokada lokaty	1% uznanego kapitału
8)	Wpłata określonej kwoty na rachunek bankowy	1% uznanego kapitału
9)	Pełnomocnictwo z rachunku bankowego	35% uznanego kapitału
10)	Cesja wierzytelności	10% uznanego kapitału
11)	Ubezpieczenie kredytu	35% uznanego kapitału
12)	Pozostałe zabezpieczenia	5% uznanego kapitału

Dział VI – Wewnętrzny system sprawozdawczości zarządczej w zakresie ryzyka koncentracji

§ 16

1. Raporty z zakresu ryzyka koncentracji pozwalają Bankowi na:
  - 1) ocenę profilu ryzyka koncentracji;
  - 2) monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
  - 3) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka koncentracji;
  - 4) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
  - 5) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.
2. W celu zapewnienia odpowiedniej efektywności przekazywanej informacji zarządczej zakres poszczególnych raportów oraz ich częstotliwość zostały dostosowane do odbiorców informacji oraz do celów, którym mają służyć.
3. Szczegółowy tryb funkcjonowania systemu informacji zarządczej został określony w odrębnych regulacjach wewnętrznych obowiązujących w Banku.

Dział VII – System kontroli wewnętrznej

§ 17

Szczegółowy tryb przeprowadzania i dokumentowania czynności kontrolnych, wykonywanych w ramach systemu kontroli wewnętrznej, określony jest odrębnych w regulacjach wewnętrznych obowiązujących w Banku.

Dział VIII – Postanowienia końcowe

§ 18

1. Niniejsza regulacja jest znana wszystkim pracownikom uczestniczącym w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym, w szczególności pracownikom zespołów/ komórek/ komitetów wymienionych w Dziale II.
2. Zasady podlegają regularnym przeglądom (nie rzadziej niż raz w roku), w celu ich dostosowania do zmian profilu ryzyka Banku i otoczenia gospodarczego - dokonane weryfikacje zasad zostają potwierdzone odpowiednimi notatkami i są przechowywane w dokumentacji Banku.
3. Jeżeli przegląd, o którym mowa w ust. 2, wykazał konieczność dokonania aktualizacji niniejszych zasad to Bank wprowadza odpowiednie zmiany oraz zaktualizowane zasady przekazuje do zatwierdzenia odpowiednim organom Banku.